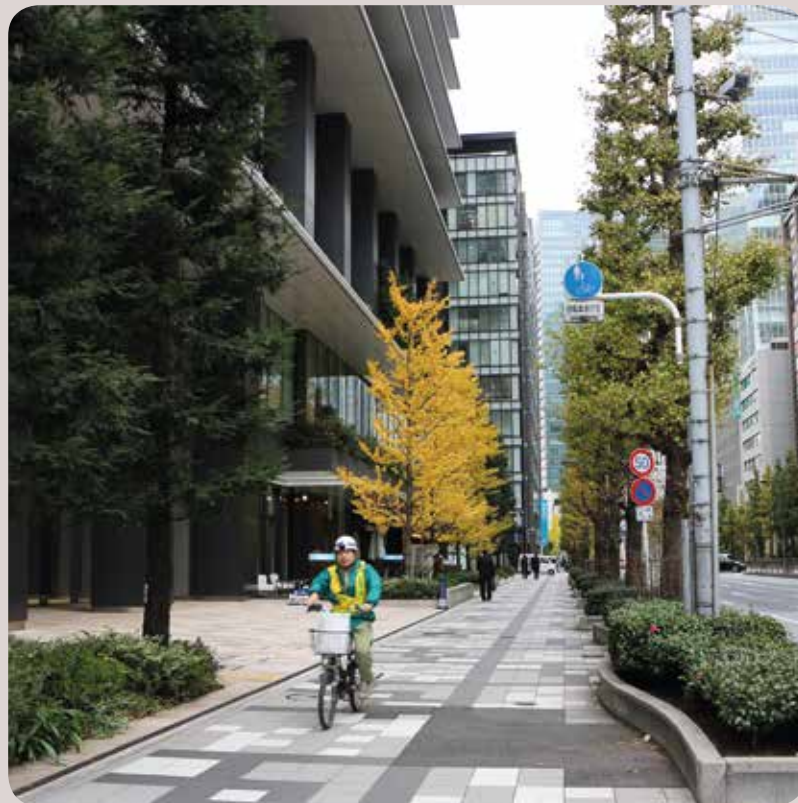

→ Berry den Brinker
→ Woonplaats: Amsterdam
→ Functie: wetenschappelijk onderzoeker aan de Vrije Universiteit Amsterdam (faculteit bewegingswetenschappen) en directeur van Stichting Silvur

Fietsen op de stoep is toegestaan.

Achterafstraatje met kruis dat het midden van het kruispunt aangeeft.

Wedstrijde ringwerpen op driezitstandem.

Onopvallend fietssymbool voor de wielen van een aanstormende auto.

Japan maakt fietsen veiliger

Japan heeft weinig fietsvoorzieningen. Jaarlijks verongelukken veel kinderen in het eerste jaar dat ze zelfstandig naar de middelbare school fietsen. Daarom is het land er veel aan gelegen om de voorzieningen te verbeteren. Berry den Brinker, onderzoeker aan de Vrije Universiteit, doet verslag.

'Alles maakt geluid in Japan'. Ik was benieuwd wat er naast auditieve informatie nog meer was bedacht om het lopen aangenaam te maken, waar voetgangers de stoep moeten delen met fietsers.

Woekeren met ruimte

Tokio gaat heel efficiënt om met ruimte. De hoge gebouwen langs de hoofdwegen staan pal naast elkaar, hier en daar gescheiden door smalle straten en stegen. Voor een fotograaf levert dat prachtige beelden op als de zon langs de gevels strijkt. De weg en de straat zijn er voor het rijden, niet om te parkeren. Stilstaan doe je alleen voor verkeerslichten of om te laden en lossen. Geparkeerde auto's hebben we weinig gezien, wel veel mannetjes die bevoorradingswagentjes voortduwen.

Lopen op de stoep

De stoepen zijn net als de weg ingericht om

nlangs was ik met Divera Twisk van de SWOV uitgenodigd voor een symposium van de International Association of Traffic and Safety Sciences in Matsuyama op het schiereiland Ehime in Japan. Het thema was fietsen door kinderen met een beperking. De bijeenkomst past in het streven om het fietsen in Japan te stimuleren en veiliger te maken.

Behalve een lezing over een veilige fietsinfrastructuur was mij ook gevraagd te demonstreren dat ik als slechtziende nog kon fietsen. Tijdens de vorige workshop in Den Haag had ik de Japanse delegatie al verbaasd dat ik met

hen mee kon fietsen langs interessante plekken in de stad. Op het afgesloten terrein van Honda, de financier van de bijeenkomst, lagen voldoende witte lijnen die me in staat stelden koers te houden.

Na de workshop had ik nog drie dagen om met mijn vriendin de verkeerssituatie voor voetgangers en fietsers in Tokio te bekijken. Van internationale Low-Vision-conferenties wist ik al dat Japan veel doet om het blinden en slechtzienden mogelijk te maken zelfstandig deel te nemen aan het openbare leven. In deze rubriek heeft Maurits van den Toorn dit in december opgemerkt in zijn artikel

je te verplaatsen. Verkeersborden staan de voetgangers niet in de weg en regelmatig staan verkeersaanwijzingen afgebeeld als pictogrammen op het wegdek of de stoep. We zagen zelfs een kruis dat het midden van een kruispunt markeerde.

Het was een verademing dat de stoepen leeg zijn. Het schaarse straatmeubilair staat in Tokio niet in de looproute en er zijn geen geparkeerde fietsen of terrasjes die de doorgang belemmeren. Voor blinden lagen er vaak geleidelijnen midden op de stoep. Op het Shibuya-kruispunt met de beroemde voetgangersoversteek lopen de geleidelijnen zelfs de winkelcentra in naar de liften.

Fietsen op de stoep

Het was een vreemde ervaring mensen in twee richtingen te zien fietsen op de stoep en op de zebrapaden. Het was extra vreemd als er ook nog een geleidelijn lag op een smalle stoep. Overigens hebben we geen mensen met een taststok gezien. Op de stoep werd rustig gefietst uit respect voor de voetgangers, maar misschien ook wel om niet te zweten in de nette kleding.

Fietsen op de rijweg

Voor het comfortabel en veilig fietsen is met uitzondering van enkele fietspaden nog weinig geregeld. Je mag wel op de rijweg volgens de fietssymbolen op het wegdek, maar daar maken weinig fietsers gebruik van. Fietsers hebben geen eigen plek zoals op fietsstroken in Nederland. Het is trouwens de vraag of de automobilisten zich door de weinig opvallende fietssymbolen wel bewust zijn van de aanwezigheid van fietsers.

Fietspaden

Tijdens de workshop in Ehime lieten fabrikanten vernuftig geconstrueerde meerzitsfietsen met trapondersteuning zien. De kinderen die er wedstrijdje mee mochten doen waren laaiend enthousiast. Voor veel kinderen was het de eerste keer dat ze op een fiets zaten. Maar het is de vraag wat de slechtziende kinderen hebben aan die speciale fietsen omdat je niet overal in Japan met een tandem mag rijden. Je hebt er veel meer aan dat de fietsinfrastructuur goed zichtbaar is, het onderwerp van mijn lezing. Bovendien zijn fietsers veel meer gebaat bij een eigen plek op de weg die ze niet hoeven te delen

met auto's of voetgangers. Wij kregen al plannen te zien voor een uitgebreid fietsnetwerk op Ehime. Mijn enige zorg is wat er met de trottoirs gaat gebeuren als er niet meer gefietst mag worden. Het moet niet zo worden als in Amsterdam waar ik hoofd en schenen moet beschermen tegen willekeurig opgestelde palen, geparkeerde fietsen, straatmeubilair en terrasjes.

Op www.verkeerskunde.nl/rddw vindt u deze en eerdere bijdragen.